Medgyessy Ferenc Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Technikum

PEDAGÓGIAI PROGRAM

(A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozóknak megfelelő módon és a fenntartó engedélye alapján indítandó képzési formák. Első beiskolázási időszak kezdete 2020 szeptembere, bevezetésre kerül a 7, 9, 13. évfolyamokon.)

OM azonosító: 031202
Tankerületi azonosító: HA2301
Fenntartó: Debreceni Tankerületi Központ

2020.08.25.

MEDGYESSY FERENC GIMNÁZIUM, MŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM ÉS TECHNIKUM

Fenntartó: Debreceni Tankerületi Központ

klik031202001/01125-1/2020

Pedagógiai Program
Nevelési Program

Készítette:

Debrecen, 2020. augusztus 25.

……
Fekete József
intézményvezető

A dokumentum hitelesítés után lép hatályba. Hitelesítése a Nevelőtestület, a Diákönkormányzat, a Szülői Tanács és az Intézményi Tanács képviselőjének aláírásával történik.

Debrecen, 2020. augusztus 25.

Nevelőtestület nevében ……
. Valuchné Váradi Zsófia

Diákönkormányzat nevében: …….....
Marosi Maximilián

Szülői Tanács nevében: ……
Dr. Rémiás Géza Zoltánné

Intézményi Tanács nevében: ……
. Jenei Zoltán

TARTALOM

BEVEZETÉS **6**

Az iskola küldetésnyilatkozata 8

Az iskola jövőképe 10

Az iskola rövid története 11

Általános információk az iskoláról 12

Jogszabályi háttér 16

1. NEVELÉSI PROGRAM **18**

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai 18

1.1.1. Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink (hagyományaink, történetünk, pedagógiai alapelveink) 18

1.1.2. Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében 18

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai 31

1.2.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai 34

1.2.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai 35

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 36

1.3.1. Az értelmi nevelés 41

1.3.2. Az erkölcsi nevelés 45

1.3.3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése 45

1.3.4. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés 45

1.3.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés 45

1.3.6. Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés 45

1.3.7. A testi és lelki egészségre nevelés és családi életre nevelés 46

1.3.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés 46

1.3.9. Médiatudatosságra való nevelés 46

1.3.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés 46

1.3.11. Pályaorientáció 47

1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok 48

Teljes körű egészségfejlesztés 49

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek 49

1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 55

1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők 55

1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók 56

1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók 57

1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás 57

1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 58

1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái 60

1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei 61

1.8.1. Tanulmányok alatti vizsgák 61

1.8.2. Osztályozóvizsga 62

1.8.3. Különbözeti vizsga 62

1.8.4. Javítóvizsga 63

1.8.5. Pótló vizsga 63

1.8.6. Érettségi vizsgák 63

1.9. A felvétel és az átvétel helyi szabályai 64

1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 64

2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei 66

2.5. A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga 66

2.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei 66

2.8. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja 67

2.8.1. A mindennapos testnevelés, testmozgás 67

2.8.2. A tanulók fizikai állapotának mérése 68

2.9. Érettségi vizsgatárgyak 68

2.10. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése 69

2.10.1. Ellenőrzés 69

2.10.1.1 A tanuló teljesítményének értékelése 69

2.10.2. Értékelés 71

2.11 Magatartás és szorgalom értékelése 72

2.11. 1 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai 76

2.12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek 76

2.13. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei 77

2.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag 77

2.15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 78

2.16. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek 78

2.18. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek 81

3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLETEINEK ÉS FÜGGELÉKEINEK RENDJE 82

4. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK 83

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala 83

Érvényességi rendelkezések 83

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai 84

BEVEZETÉS

Az iskola céljai csak akkor valósulhatnak meg, ha zavartalanul együttműködik a megrendelő (a szülők) és az iskola belső világát meghatározó tanulóifjúság és az alkotó pedagógusok köre.

A tanárok állandó feladata az értékekre való nevelés. A gimnázium egyik alapfeladata orientációs mintát adni a fiatalok számára az értékes életre. Az etikai-morális rendszer erősítését kell szolgálnunk, hogy a jelenlegi "értékek válsága" helyett az igazi emberkép alakuljon ki. Az iskolai oktatás egyik fő célja az általános emberi értékek továbbadása. Nevelni csak megfelelő értékrend kialakításával lehet. Pedagógiai tevékenységünk középpontjában az "emberközpontú" nevelés áll.

A Medgyessy Ferenc Gimnázium humánus, gyermekközpontú iskola, ahol nemcsak tananyagot ismer meg a tanuló, hanem a tudás megszerzésének örömét, nemcsak kritikátlanul befogadja a tudást, hanem állandóan kérdez, kételkedik és érvel. Nemcsak ismereteket szerez, hanem korának megfelelő gyermeki és ifjú életét is élheti. A diákközpontú iskola jellemzője az a nevelési cél, hogy az iskola növendékei szívesen tanuljanak, kiegyensúlyozottan fejlődjön személyiségük, sikerélmény hassa át őket. Szívesen dolgozzon együtt pedagógus és tanítvány. Igényesség, következetesség, megértő segítőkészség, türelem jellemezze a közös tevékenységet. A bizalom, tapintat, jókedv, okos tanács, kölcsönös megbecsülés biztosítéka az eredményes együttmunkálkodásnak.

Kiemelt célunk a gimnázium képzési specialitásainak (idegen nyelvi, képző- és táncművészeti) biztosítása. A 2010/2011 tanévtől kezdve iskolánkban kiemelt tehetséggondozó képzés folyik a 6 évfolyamos gimnáziumi képzés keretein belül. A 2014/15 tanévtől kezdve öt évfolyamos szakgimnáziumi képzést folytatunk szobrász, festő, népi táncos szakmákban.

Az intézmény arculatának fő meghatározója a művészeti képzés, s részben erre épül a szakképzés, amely sokszínűségével hiányt pótol a régióban. Értéknek tartjuk, hogy a művészeti képzés szempontjából országos beiskolázású intézmény vagyunk.

Sajátos arculatunkat erősíti a Holló László Múzeum is, amelynek szellemisége elmélyíti a múzeum termeiben tartott órákat.

Pedagógiai Programunkban az 2020-as Nemzeti Alaptantervre épülő Kerettanterveket adaptáltuk iskolánkra a jogszabály adta lehetőségeknek megfelelően. A helyi tanterveket 2020 szeptember 1-től vezetjük be a 7. 9. és a 13. évfolyamokon.

„Véleményem szerint az országnak, a hazának egyik legfontosabb kérdése az, hogy ki neveli és hogy neveli eljövendő generációit.”/Füst Milán/

Pedagógiai tevékenységünk középpontjában az "emberközpontú" nevelés áll. A Medgyessy Ferenc Gimnázium humánus, gyermekközpontú iskola, ahol nemcsak tananyagot ismer meg a tanuló, hanem a tudás megszerzésének örömét, nemcsak kritikátlanul befogadja a tudást, hanem állandóan kérdez, kételkedik és érvel. Nemcsak ismereteket szerez, hanem korának megfelelő gyermeki és ifjú életét is élheti. A diákközpontú iskola jellemzője az a nevelési cél, hogy az iskola növendékei szívesen tanuljanak, kiegyensúlyozottan fejlődjön személyiségük, sikerélmény hassa át őket. Szívesen dolgozzon együtt pedagógus és tanítvány. Igényesség, következetesség, megértő segítőkészség, türelem jellemezze a közös tevékenységet. A bizalom, tapintat, jókedv, okos tanács, kölcsönös megbecsülés biztosítéka az eredményes együttmunkálkodásnak.

A Medgyessy Ferenc Gimnázium vezetése és minden dolgozója elkötelezett a minőségi munka iránt. Intézményünk tevékenységének középpontjában a minőségi oktató- illetve nevelőmunka áll, amely biztosítja tanulóink továbbhaladását a szülők elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően.

Minőségpolitikánk alapeleme a társadalmi, törvényi változásokhoz rugalmasan alkalmazkodó tartalmi és szervezeti szabályozás. Működésünk nyitott, munkánk átlátható partnereink és a fenntartó számára is. Az intézmény elkötelezett arra vonatkozóan, hogy partnerei elégedettségét saját működése minőségének indikátorának tekinti, s ezért minőségfejlesztési rendszert működtet. A partnerek elégedettsége pedig nem csak pedagógiai, hanem intézményműködtetési kérdés is (ehhez egyaránt hozzájárulnak a nem pedagógus dolgozók is). Célunk, hogy színvonalas EU-konform oktatással szilárd alapműveltséget, biztos alapkészségeket nyújtsunk tanulóinknak, biztosítva számukra a képességeiknek megfelelő továbbhaladást. Tevékenységünket szolgáltatásnak tekintjük, amelyet a társadalmi és partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes légkörben végzünk. Segítünk abban, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában is boldogulni tudó emberekké váljanak. Mindezeket jól felkészült, szakmailag igényes, megújulásra képes, a minőség iránt elkötelezett, segítőkész, munkakörülményeikkel elégedett munkatársakkal és a velük együttműködő szülőkkel valósíthatjuk meg. Partnereink több éve figyelemmel kísérik a gimnázium működését, fejlődését. Valamennyien elismerik, hogy a művészeti irányultság érdekes színfoltot jelent a város közoktatási rendszerében. A képzést minden területen és szinten eredményes, vonzó és továbbfejlesztésre alkalmasnak lehetőségnek tartják. A gimnázium egyik erényének tartják, hogy nyitott mindazon tevékenységekre, amelyeket az élet megkövetel, például drogprevenció, etikai kérdésekről való nyílt beszélgetések szervezése, közösségi, közművelődési tevékenységre vállalkozás / kiállítások, művészeti szakkörök, lakossági fórumok szervezése/. A gimnáziumot humánus, gyermekközpontú iskolának tartják, melyben szeretetteljes, odafigyelő, gondoskodó nevelés folyik. Feladatunk és célunk, hogy megtartsuk ezeket az eredményeket, és folyamatosan keressük a fejlődés lehetőségeit.

Az iskola küldetésnyilatkozata

"Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy tanítson minket a jól végzett munka örömére és izgalmára, hogy megtanítson szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."
Szent - Györgyi Albert

"Az iskola milyenségét elsősorban az a szeretet határozza meg, amellyel volt és jelenlegi tanítványai gondolnak rá."
Kujbus Zsófia (volt diákunk)

Azt tűztűk ki célul, hogy a genius loci által bátorítva megpróbálunk jól gazdálkodni a gazdag örökséggel. Az iskolaközösség együttműködve a partnerekkel épít a szilárd alapokra és tovább visz egy iskolaszervezési gyakorlatot, folyamatot. Elvégzük a helyi nevelési rendszer szükséges változatásait, dinamikus egyensúlyt teremtve a központilag lehetséges és a helyileg szükséges között. Igyekszünk a fejlesztéseket bekapcsolni az iskola mindennapi életébe.
Úgy gondoljuk, hogy ezeket a célkitűzéseket a Medgyessy Ferenc Gimnázium alkalmazotti közösségének a helyi sajátosságok megőrzése mellett, figyelembe véve a lehetőségeket és elvárásokat sikerülni fog megvalósítania. Leraktunk egy szilárd alapot, kialakítottuk a szükséges infrastruktúrát és képzési rendszert, követtük a szükségszerű változásokat, de kreatív, innovatív változtatásokkal megőriztük az intézmény egységét. Biztosítottuk az alkalmazottak egzisztenciális biztonságát, felkészültünk az iskolapiaci versenyhelyzet kihívásaira, megőriztük és megerősítettük az iskolarendszerben elfoglalt státuszunkat és új dimenziókkal gazdagítottuk a képzési palettánkat. Meggyőződésünk szerint az előttünk álló időszak a meglévő folyamatok finomra hangolása és a folyamatos fejlesztőmunka jegyében kell, hogy elteljen.
Sajnos a társadalmi, gazdasági mikro-és makro környezet változása és annak kísérőjelenségei szétzilálták az emberi kapcsolatrendszereket a munkahelyeken és a munkahelyeken kívül is. A diákok, szülők, közalkalmazottak leterheltsége rendkívüli lélektani terhet jelent, amitől a mindennapi munkát és a kialakult kapcsolatokat függetleníteni nagyon nehéz vagy egyáltalán nem lehet. Mindenki olyan optimális megoldást vár, keres, ami megoldja az éppen aktuális gondjait.
Célunk, ezért az, hogy dolgozhassunk egy eredményorientált, versenyképes, de mégis biztonságos, emberi, családias légkörű iskola megvalósításában. Egy olyan tanügy-igazgatási modell kialakításában, ami kezeli a kialakult helyzeteket.
Úgy érzük, hogy a Medgyessy Ferenc Gimnázium alkalmazotti közössége megakarja és megtudja valósítani a kitűzött célokat.
A fejlesztőmunka szerintünk nem egy lezárt és változtathatatlan egység, hanem folyamat, ami a visszacsatolások révén válik teljessé, ezért szeretnénk a megkezdett munkát folytatni.

Ösztönöz minket, hogy elképzeléseinket a közös célok és feladatok megfogalmazása után a napi gyakorlatban olyan eredményességgel valósítsuk meg, ami joggal elvárható. Ehhez a munkához az alkalmazotti közösség szakmai felkészültsége, elkötelezettsége garancia. A szülők, diákok és külső partnereink, konszenzuson alapuló támogatása és elvárásai elengedhetetlen feltételek.
„Egy pesszimista minden lehetőségben látja nehézséget; egy optimista minden nehézségben meglátja a lehetőséget"; mi realista-optimisták szeretnék lenni, mert lehetőség bőven van és lesz.

A 2020-as új Nemzeti Alaptanterv szerint dolgozunk, azt nevelő-oktató munkánk során alapdokumentumként figyelembe vesszük.
A többször módosított Köznevelési Törvénynek megfelelően a szükséges kiegészítéseket, változtatásokat megtettük.

Az iskola jövőképe

„Az embereket nem zavarja, hogy egy hánykolódó csónakban ülnek, ha tudják, hogy az a csónak hová tart, és ha maguk is arra a helyre tartanak."

(Maurice B. Line)

Ez az idézet mottója az intézményi jövőképnek.

Jövőképünk egyik meghatározó eleme, hogy a térségben kivívott egyedi helyünket megtartsuk és erősítsük, jelenlegi működési formánkat kiteljesítsük. A pedagógiai munka terén célkitűzésünk az oktató-nevelő iskola felől a nevelő-oktató iskola felé való elmozdulás az optimális egyensúly megteremtése érdekében. A tehetséggondozással és a pótlólagos esélyteremtéssel párhuzamosan tovább kívánjuk színesíteni az iskola kínálati palettáját.

A jövőképet felmérő kérdőívek elemzése alapján kiderül, hogy az alkalmazottak bíznak a munkahelyben, egyéni és családi egzisztenciájuk alapjaként kezelik. A jövőképben körvonalazódó elképzelések egybe esnek a SWOT- analízisben meghatározott lehetőségekkel és veszélyekkel. A megfogalmazott kitörési pontok pedig relációban állnak az erősségekkel. A gyengeségek kompenzálása szintén pregnánsan megjelenik a jövőképben.

Az intézmény- hűség és az alkalmazotti /tulajdonosi tudat- párhuzamosan a szociális érzékenységgel- erőteljesebben jelenik meg a jövőképben, mint az egyéni érdek.

Kiemelten fontos tevékenységek, amelyeket az intézmény a kitűzött célok teljesítésének érdekében kíván tenni:

Megfelelő szociális és tanulási környezet biztosítása.

Az egyes gyerekek személyiségének minél alaposabb megismerése, s ennek megfelelően a pedagógiai módszerek differenciált alkalmazása.

A személyiség egészének fejlesztése, amely magába foglalja az intellektuális, az érzelmi, a szociális, az erkölcsi, az esztétikai és a fizikai szükségletek kielégítését.

Az itt eltöltött évek során a tudásszint, a teljesítmény a gyerek személyiségéhez, képességeihez mért maximális fejlesztése.

Felruházni tanítványainkat az önálló tanuláshoz szükséges alapvető képességekkel, hangsúlyt fektetni a "mit" kérdésen kívül a "hogyan" tanuljanak kérdésére is.

Biztosítani, hogy az iskola személyes tapasztalás színtere legyen, a gyerek aktív részese lehessen az őt körülvevő világ megismerésének, alakításának.

A mai kor követelményeinek megfelelő számítástechnikai ismeretek elsajátítása, alkalmazása.

Az érvelés, vitatkozás, problémamegoldás képességének tudatos kialakítása, fejlesztése.

A szülőkkel való sokoldalú együttműködés a gyermekek nevelésében.

A pályaválasztás segítése.

Az iskola rövid története

"A művészet lemossa a lélekről a mindennapok porát."

(Pablo Picasso)

A Medgyessy Ferenc Gimnázium vezetői és tantestülete az iskola indításakor úgy döntött, hogy sajátos lakótelepi körülmények között nem a hagyományos utat követik, hanem megpróbálkoznak egy - a kor igényeit tartalmában és stílusában jobban kifejező sajátos, csak erre az iskolára jellemző helyi nevelési rendszer kialakításával. A több mint 30 éve tartó fejlesztőtevékenység eredménye, hogy egy bizonytalan társadalmi környezetben, folyamatos és kiszámíthatatlan változásoktól nehezített időszakban kialakultak az iskola tartalmi és szervezeti jellemzői.

Az eredményes iskola

Az iskola alapító okiratát Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának közgyűlése 1998-ban módosította, akkor nyerte el és érdemelte ki iskolánk a Művészeti Szakközépiskola elnevezést. Iskolánk néhány év alatt önálló arculatú intézménnyé vált. Az idegen nyelvi (angol, német) profil mellett képző- és táncművészeti specialitás alakult ki a gimnáziumban. 1993-tól a képzőművészet egyre jelentősebb szerepet kapott tanulóink életében, majd 1995-től a képzőművészeti specializáció a gimnáziumi oktatásban hivatalos lett. Az alapok megteremtése után 1998-tól érettségire épülő szakképzést is sikerült beindítanunk OKJ szerinti szakmákban. Az alkalmazott grafika és a kerámia szakkal debütált a szakképzésünk, majd 2000-ben a festő, s 2002-ben az alkalmazott fotográfus szakot tudtuk beindítani. 2000-től a táncos képzést is beillesztettük a gimnáziumi képzésbe, s 2006-tól ennek is van érettségire épített szakképzése.

2009-től újabb szakokkal bővült a szakképzésünk, melyek a következők: díszlet és jelmeztervező asszisztens, képgrafikus. 2010/2011-es tanévtől 6 évfolyamos komplex tehetséggondozó képzéssel bővült a gimnáziumi oktatásunk. 2014/2015-ös tanévtől szakközépiskola 9. osztályt indítottunk festő, szobrász és néptáncos szakmában. A 2016/2017-es tanévtől ez 5 évfolyamos szakgimnáziumi képzéssé változott, a 2020/2021-es tanévtől pedig technikumi képzéssé változik. Helyzetéből és képzéséből adódóan intézményünknek kulturális kisugárzása van a környezetére. A képzőművészeti specialitás révén sok kiállítást rendezünk, így az ehhez kapcsolódó rendezvények kulturális szolgáltatást is kínálnak. Természetesen nemcsak közvetlen környezetünk, hanem Debrecen város művészeti életét is pezsgőbbé, színesebbé teszi tevékenységünk. A Medgyessy Art Galéria működtetése a diákok bemutatkozásán kívül kortárs művészek tárlatát is jelenti. Szakmai körökben elismerést vált ki a galéria, az alkotók kedvelik ezt a kiállítási formát. Az iskolánk szomszédságában levő Holló László Emlékház 1998-től kezelésünkben van. A múzeum, épületével és hangulatával hozzájárul az „élő”, alkotó, műhely-szellem megteremtéséhez.

Általános információk az iskoláról

Iskolánk többcélú összetett intézmény. A székhely épület mellett még 5 telephelyen is végezzük a nevelő-oktató munkát. 29 osztályban közel 900 diákot képzünk. Az alkalmazotti közösséget 98 fő pedagógus és 31 fő nevelő – oktató munkát segítő kolléga és iskolai dolgozó alkotja. Az általános iskola 6., illetve 8. osztályának elvégzése után jelentkezhetnek intézményünkbe a tanulók. A képzést a köznevelési törvénynek megfelelően a kiadott kerettanterv alapján készített helyi tanterv szerint végezzük. Emelt szintű képzést biztosítunk a kiemelt specialitásoknak (képzőművészeti képzés; mozgás és táncművészeti képzés; angol nyelv; német nyelv és komplex tehetséggondozás) megfelelően. Célunk, hogy az érdeklődő diákok minél magasabb szinten tudják kibontakoztatni tehetségüket. A köznevelési törvény alapján a tanulók kötelező óraszáma a 7-8. évfolyamon 30 óra, a 9-10. évfolyamon, nyelvi tagozaton 36 óra, általános tagozaton 34 óra, művészeti képzésben 36 (szakgimnáziumi képzésben 38) óra, amely óraszámok tartalmazzák a mindennapos testnevelés heti 5 óraszámát is. A 10. osztály sikeres elvégzését követően minden közismereti tantárgyból biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a közép és emelt szintű érettségire a tanulók felkészülhessenek. A 11-12. évfolyamon a kötelező óraszám 34 óra/hét, maximális óraszám 34 óra/hét, a szakgimnáziumi osztályban szakmai tantárgyakkal együtt 38 óra/hét. Ha a fakultációkra, szakkörökre iskolánkban nincs megfelelő számú jelentkező, a debreceni gimnáziumokkal közösen oldjuk meg a felkészítést. Így próbáljuk elősegíteni, hogy tanulóink tanulmányaikat a különböző felsőoktatási intézményekben sikeresen tudják folytatni. Minden diákunk számára biztosítjuk az angol nyelv tanulását kezdő vagy haladó szinten. A második idegen nyelv kötelezően választható. Kínálatunk: német, francia, latin (2020-tól már kifutóban), orosz nyelv. Az intézményben érettségire épülő szakképzésre van lehetőség a művészeti szakmacsoporton belül.

Az iskola megnyitása óta a környezeti igények folyamatos elemzésén alapuló iskolaszervezési gyakorlat olyan modellt eredményezett, ami országosan ismert és elismert.

A modell legfontosabb jellemzői:

- Az iskolafejlesztést összekapcsolja a tanulásfejlesztéssel.
- Pedagógiai gyakorlatában a differenciált és integrált eszközök és módszerek egyaránt megtalálhatók.
- Interaktív kapcsolatban áll környezetével.
- Képes a folyamatos önfejlesztésre.
- Minőségi pedagógiai szolgáltatását folyamatos mérésekre alapozza.
- Innovatív, rendszerszemléletű stratégia alapján dolgozik.

A működés alapelvei:

A jelenlegi gyakorlat alapján az iskolai pedagógiai tevékenység célja az, hogy az általunk közvetített értékek révén megalapozzuk és fejlesszük azokat a személyiségjegyeket, amelyek birtokában tanulóink egyéni életútjuk során alkotó, gondolkodó, a környezettel harmóniában élő, testileg - lelkileg egészséges felnőttekké válhatnak.

Az iskola alapfunkcióinak - tudásközvetítés, képességfejlesztés, értékszocializáció, szociális ellátás, hátránykompenzálás, tehetségfejlesztés, iskolai jó közérzet biztosítása - kiteljesítésével segítenünk kell tanulóinknak, az eltérő szociokulturális státuszukból adódó hátrányaik kiegyenlítésében.

Az iskolaszervezési gyakorlat során a tanulói érdekeket – diák centrikusság - helyezzük előtérbe oly módon, hogy (nem kiszolgálva az elvtelen tanulói kívánságokat), az iskola értük, és általuk működjön. A tanulás színterének nemcsak az osztálytermet tekintjük, hanem minden helyet és alkalmat, ahol direkt vagy indirekt úton tudatosan formáljuk tanulóink személyiségét. Nem mi tanítunk meg mindent, de a fókuszban, a katalizátori szerepben nekünk kell állnunk.

Tanulóink adottságaiból, motiváltságából és céljaiból adódó egyéni különbözőségeikhez alkalmazkodva igyekszünk mindenkit eljuttatni azokhoz a maximumokhoz, amelyekhez egyáltalán eljuttathatók.

Fejlesztjük mindazokat a kognitív, verbális és nonverbális készségeket, amelyek a különböző kultúrákkal és kulturális csoportokkal való együttműködést megalapozzák

Nevelő - oktató munkánkkal hozzájárulunk a Magyarországhoz, Debrecenhez való kötődés érzésének erősítéséhez, a hagyományok megőrzéséhez, az értékteremtő magatartásmód kialakításához.

Az iskola nevelési - oktatási céljai

- Az alapvető megismerési, gondolkodási műveletek, kommunikációs készségek és képességek differenciált fejlesztése.
- A tanulók testi - lelki egészségének megőrzése, fizikai és mentálhigiénés szükségleteik kielégítése, a mozgáskultúrájuk fejlesztése.
- Harmonikus kapcsolatok kialakítása a társadalmi és természeti környezettel.
- A tanulók legyenek felkészültek a továbbtanulásra.
- A tanulók sikerélményhez juttatása. Minden tanuló jusson sikerhez a képességek mind szélesebb körében.
- A tanulók tudják kezelni azt a sokszínűséget és különbözőséget, amellyel a nemzetközi közösségekben találkoznak.
- Alakuljon ki tanulóinkban az egészséges nemzeti önbecsülés érzése, a Debrecenhez és Magyarországhoz való kötődés érzése, az iskolapolgári tudat és cselekvés készsége.
- Művészi kifejezőkészségek megalapozása, fejlesztése, a megfelelő vizuális műveltség kialakítása.
- Kiemelt célunk a gimnázium és szakközép iskolai képzési specialitásainak (idegen nyelvi, képző- és táncművészet, tehetséggondozás) biztosítása.
- Az intézmény arculatának fő meghatározója a művészeti képzés, s részben erre épül a szakképzés, amely sokszínűségével hiányt pótol a régióban. Értéknek tartjuk, hogy a művészeti képzés szempontjából országos beiskolázású intézmény vagyunk.
- Sajátos arculatunkat erősíti a Holló László Múzeum is, amelynek szellemisége meghatározó erejű pedagógiai katalizátor.
- Kiemelt fontosságú területként kezeljük a múzeumi feladatokat.

- Erősségünk a nyelvoktatáson belül a nyelvi tagozatunk, ahol mind németből, mind angolból a tanulók döntő többsége az iskolai felkészülés eredményeképpen nyelvvizsgát szerez.
- Kevés iskola dicsekedhet 29 éve tartó testvériskolai kapcsolattal, amelyet a hatékony nyelvoktatás szolgálatába állítottunk.
- Képzési lehetőségként a táncművészet meghatározó módon beépült az oktatási struktúrába.
- Az informatika oktatás és az IKT eszközök használata kiemelt szerepet tölt be az iskolában.
- Szakmailag jól felkészült tantestület és alkalmazotti közösség dolgozik az intézményben, jó és demokratikus munkahelyi légkörben folyik az alkotómunka, folyamatos innovációkkal találtuk meg helyünket a város és az ország közoktatásának palettáján.
- A dolgozókban erős az intézmény iránti elkötelezettség. Ennek az attitűdnek a megőrzése fontos célunk.
- Szakmai körökben is elismerést vált ki a Medgyessy Art Galéria működtetése, ahol a tanárok, diákok bemutatkozásán kívül a kortárs művészek kiállítása is gyakori.
- Az iskola környezetével, esztétikai képével jó hatást gyakorol az itt tanulókra, dolgozókra, ennek a biztosítása iskolai munkánk része.

Pedagógiai elveink

- Minden gyerek számára tartalmas, hasznos és ugyanakkor nyugodt iskolai élet biztosítása.
- Korszerű ismeretek közvetítése, s a teljesítmény személyiséghez alkalmazkodó növelése.
- Minél több területen adunk módot a választhatóságra, igyekszünk minden gyerek számára megtalálni azt a tevékenységet, amelyben sikerrel bontakoztathatja ki képességeit. A tárgyi ismeretek mellett célunk a probléma felismerés, konfliktuskezelés és együttműködés képességének kialakítása.
- Szabadság, önállóság, ugyanakkor az alkalmazkodás és tolerancia egyensúlyának megteremtése a mindennapokban.
- Az értelmes fegyelem, az önálló véleményalkotás, az önmaguk és mások iránti felelősség életkornak megfelelő gyakorlata

- **Feladataink**
  - Megfelelő szociális és tanulási környezet biztosítása.
  - Az egyes gyerekek személyiségének minél alaposabb megismerése, s ennek megfelelően a pedagógiai módszerek differenciált alkalmazása.
  - A személyiség egészének fejlesztése, amely magába foglalja az intellektuális, az érzelmi, a szociális, az erkölcsi, az esztétikai és a fizikai szükségletek kielégítését.
  - Az itt eltöltött évek során a tudásszint, a teljesítmény a gyerek személyiségéhez, képességeihez mért maximális fejlesztése.
  - Felruházni tanítványainkat az önálló tanuláshoz szükséges alapvető képességekkel, hangsúlyt fektetni a "mit" kérdésen kívül a "hogyan" tanuljanak kérdésére is.
  - Biztosítani, hogy az iskola személyes tapasztalás színtere legyen, a gyerek aktív részese lehessen az őt körülvevő világ megismerésének, alakításának.

- A mai kor követelményeinek megfelelő informatikai ismeretek elsajátítása, alkalmazása.
- Az érvelés, vitatkozás, problémamegoldás képességének tudatos kialakítása, fejlesztése.
- A szülőkkel való sokoldalú együttműködés a gyermekek nevelésében.
- A pályaválasztás segítése.
- A tehetséggondozás és a pótlólagos esélyteremtés.
- Arra törekszünk, hogy a térségben kivívott egyedi helyünket megtartsuk és erősítsük, jelenlegi működési formánkat kiteljesítsük.
- A képzőművészeti, mozgásművészeti és szaktárgyi versenyeken is indítjuk növendékeinket, iskolai vetélkedőt szervezünk, mivel a megmérettetés inspirálólag hat a tanulókra.
- A képzőművészeti képzésben megszervezzük az alkotóköröket, illetve a nyári alkotótábort.
- A tanulók számára külföldi tanulmányutat szervezünk
- A felújított Holló László Emlékmúzeumban diák-művész találkozót szervezünk, vagy kamara előadásokat tartunk.
- A képzőművészeti és szakmai műhelyek, táncterem további fejlesztése.
- Az iskolaújság és az iskolarádió a diákalkotók és információszerzés miatt fontos feladatunk.
- Pedagógusképzésben való részvétel megvalósítása, gyakorló iskolai szerepben a felső oktatási intézményekkel együttműködve.

Szervezeti célok

- Szervezeti tanulás képességének fejlesztése.
- Hatékony vertikális és horizontális kommunikációs háló kiépítése.
- Az iskola bekapcsolódása a nemzetközi szintű művészeti iskolák együttműködésébe.
- Az infrastruktúra javítása.
- A fenntartóval való együttműködés hatékonyságának fokozása.

Jogszabályi háttér

A pedagógiai program elkészítésénél az alábbi jogszabályi előírásokat alkalmaztuk.

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
- 2019. évi LXX. törvény a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosítása
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény
- A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 31.) Korm. rendelet
- A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet
- Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet
- A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet
- Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM-rendelet
- A tankönyvvé, a pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI-rendelet
- A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI-rendelet
- A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendelet
- A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról szóló 4/2013. (I. 11.) EMMI-rendelet
- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI-rendelet
- A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI-rendelet

- A tanév rendjéről szóló mindenkori miniszteri rendelet
- Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM-rendelet
- 2019. évi LXX. törvény a közneveléssel összefüggő egyes törvények módosításáról és a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről
- A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 2020. évi LXXXVII. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI - OKTATÁSI FUNKCIÓJA

1.1.1. Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink (hagyományaink, történetünk, pedagógiai alapelveink)

A humánus értékek érvényesítése, az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeinek közvetítése.

Hazájukat ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.

1.1.2. Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében

- A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás (lifelong learning) megalapozása.
- A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása, hogy tanulóink továbbfejleszthető és piacképes tudás megszerzésére törekedjenek. Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használhatnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és különböző cselekvésformákban alkalmazhatnak.

A kulcskompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához. Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszerre.

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik formában fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus 3

gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkészség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

A kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben.

Az egyén rendelkezik azzal a képességekkel, hogy különféle kommunikációs helyzetben, szóban és írásban kommunikálni tud, kommunikációját figyelemmel kíséri és a helyzetnek megfelelően alakítja. Képes megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, képes különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének az igényét. Ehhez ismernünk kell a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül- oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek- az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak az ismeretét, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást,- értést és –alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő

használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális kereteken belül történő elsajátítására is.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia- eltérő mértékben- felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A matematika terén szükséges ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek és struktúrák, az alapvető műveletek és alapvető matematikai reprezentációk fejlődő ismeretét, a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika választ adhat.

A matematikai kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén kommunikál, valamint alkalmazza a megfelelő segédeszközöket.

A matematika terén a pozitív attitűd az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok logikus okát és érvényességét keressük.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekedeteinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természeti világ alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, a technológiai folyamatoknak, valamint a mindezek emberi alkalmazása során kifejtett tevékenységek természetre gyakorolt hatásának az ismerete. Ezeknek az ismereteknek a birtokában az egyén megérti a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamtok formálódásában, az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalom egészében (a döntéshozatallal, értékekkel, erkölcsi kérdésekkel, kultúrával stb. kapcsolatban).

A természettudományos kompetencia birtokában az egyén képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során.

Gyakorlatias módon tudja a tudást alkalmazni új technológiák berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében, valamint a természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalában. Kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben. Képes és akar cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása érdekében lokálisan és globális vonatkozásokban egyaránt.

A természettudományos kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt, az etikai kérdések iránti érdeklődést, valamint a biztonság és fenntarthatóság tiszteletét egyaránt magában foglalja- különösen a tudományos és technológiai fejlődés saját magunkra, családunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatásával kapcsolatban.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban IST) magabiztos és kritikus használatát a munka és a szabadidő terén. Ezek a kompetenciák a logikai és kritikai gondolkodással, a magas szintű információkezelési készségekkel és a fejlett kommunikációs készségekkel állnak kapcsolatban. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje, továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A digitális kompetencia a természetnek, az IST szerepének és lehetőségeinek értését, alapos ismeretét jelenti a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában. Magában foglalja a főbb számítógépezés alkalmazásokat- szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információs tárolás-kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök)- a szabadidő, az információ megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás és a kutatás terén. Az egyénnek érteni kell, miként segíti az IST a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az IST interaktív használatához kapcsolódó etikai elveket.

A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Idetartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használta, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás, az IST alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

Az IST használta kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes használata érdekében. A kompetencia fejlődését segítheti továbbá a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel.

A hatékony, önálló tanulás kompetenciája

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló

tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme. *Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök*

A munka –vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmukról, képességekről és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást.

A hatékony önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IST- eszközök használta. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljainak kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

A pozitív attitűd, tanulás iránti motivációt feltételez, folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy a korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzék saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete. Kívánatos a tájékozódás az európai társadalmak multikulturális és társadalmi-gazdasági dimenzióiban, továbbá a nemzeti kulturális identitás és az európai identitás kapcsolatának megértése.

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hogyan tudunk hatékonyan kommunikálni, figyelembe venni és megérteni a különböző nézőpontokat. Tárgyalópartnereinkben bizalmat keltünk, és empatikusak vagyunk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb.

Idetartozik még a társadalmi- gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése. Fontos része ennek az attitűdnek a személyes előítéletek leküzdésére és kompromisszumra való törekvés.

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magában foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem fő eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak céljainak, értékeinek és politikáinak az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítása is.

Az állampolgári kompetencia olyan készségeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken- a helyi szinttől a nemzeti, európai szintig- hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján.

A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértését. Magában foglalja a településhez, az országhoz, az EU-hoz és általában az Európához való tartozást, a részvétel iránti nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetének és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben tartása). Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntartható fejlődés támogatását és mások értékeinek, magánéletének a tiszteletét jelenti.

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését, a pénz világában való tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeivel is. Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, elemzés, kommunikálás, tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai- művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világában elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezésmódok vonatkozásában is. Idetartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igények, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A pozitív attitűdök alapját a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretünket, emberi viszonylatainkat, eligazodjunk a világban.

A kiemelt fejlesztési feladatok

A Nemzeti Alap Tanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségterületek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. Az értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit. Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban, szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. A fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre kell, ösztönözi.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is. A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel.

Alapvető feladat tehát olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az Ember és társadalom műveltségi területre koncentrálódnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés,

megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk 10
jelentőségét, felelősségét. Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások.

A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata. A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata elsősorban a következőket foglalja magában: az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása. A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is

kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját. A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a „szabadtér" is. A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában. A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése. Az iskolai tanítás-tanulási folyamatba külső szakértő is bevonható. A külső szakértő kiválasztásáért a külső szakértő által közölt ismeretek és az iskolai pedagógiai program összhangjáért az iskola igazgatója a felelős. A külső szakértő a tanítási órán a kijelölt pedagógus közreműködésével, a tanulási folyamat pedagógiai szempontból történő kontrollja mellett vehet részt a tanítási folyamatban.

Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében, minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni

és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján. Tudatosítanunk kell a tanulókban, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra. Az iskolának – a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest – át fogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket. A pályaorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiailag tervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítéssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

Az iskola céljai csak akkor valósulhatnak meg, ha zavartalanul együttműködik a megrendelő (a szülők) és az iskola belső világát meghatározó tanulóifjúság és az alkotó pedagógusok köre.

A tanárok állandó feladata az értékekre való nevelés. A gimnázium egyik alapfeladata orientációs mintát adni a fiatalok számára az értékes életre. Az etikai-morális rendszer erősítését kell szolgálnunk, hogy a jelenlegi "értékek válsága" helyett az igazi emberkép alakuljon ki. Az iskolai oktatás egyik fő célja az általános emberi értékek továbbadása. Nevelni csak megfelelő értékrend kialakításával lehet. Pedagógiai tevékenységünk középpontjában az "emberközpontú" nevelés áll.

A Medgyessy Ferenc Gimnázium humánus, gyermekközpontú iskola, ahol nemcsak tananyagot ismer meg a tanuló, hanem a tudás megszerzésének örömét, nemcsak kritikátlanul befogadja a tudást, hanem állandóan

kérdez, kételkedik és érvel. Nemcsak ismereteket szerez, hanem korának megfelelő gyermeki és ifjú életét is élheti. A diákközpontú iskola jellemzője az a nevelési cél, hogy az iskola növendékei szívesen tanuljanak, kiegyensúlyozottan fejlődjön személyiségük, sikerélmény hassa át őket. Szívesen dolgozzon együtt pedagógus és tanítvány. Igényesség, következetesség, megértő segítőkészség, türelem jellemezze a közös tevékenységet. A bizalom, tapintat, jókedv, okos tanács, kölcsönös megbecsülés biztosítéka az eredményes együttmunkálkodásnak.

Kiemelt célunk a gimnázium képzési specialitásainak (idegen nyelvi, képző- és táncművészeti) biztosítása.

Az intézmény arculatának fő meghatározója a művészeti képzés, s részben erre épül a szakképzés, amely sokszínűségével hiányt pótol a régióban. Értéknek tartjuk, hogy a művészeti képzés szempontjából országos beiskolázású intézmény vagyunk. Sajátos arculatunkat erősíti a Holló László Múzeum is, amelynek szellemisége elmélyíti a múzeum termeiben tartott órákat.

.

A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata. A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. A fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre kell ösztönözni.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is. A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel.

Alapvető feladat tehát olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az Ember és társadalom műveltségi területre koncentrálódnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét. Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

Tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel, reális énképpel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. A kudarc- és sikertűrés készségeinek fejlesztése.

- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.

- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerint – egyénre szabott fejlesztése.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.
- Kommunikációképes idegen nyelvi tudás. Korszerű IKT eszköztudás.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóban.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiénia fontosságával.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkálja.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai

- Gimnáziumunk nevelési-oktatási feladata az általános műveltség megalapozása, valamint az érettségi vizsgára és a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére, a pályaválasztásra felkészíteni a tanulóinkat.
- Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel kialakítani a tanulókban az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.
- A társadalomba való beilleszkedés támogatása azzal, hogy felkészítjük tanulóinkat a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására.
- Feladatunk, hogy előmozdítsuk a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony nevelő-oktató munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodóképességét, készségét és a kreativitását.

Kiemelt feladataink

- Minden tanulónk számára biztosítani kell a kulcskompetenciák megszerzését, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése.
- A tanulók igényének kialakítása az egyéni ismeretszerzésre.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása.
  A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben, a tanulási folyamat támogatása a tanulási környezet megfelelő kialakításával.
- Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- A személyes meggyőződés és világkép kialakítása és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Azon hátrányoknak a csökkentésére való törekvés, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása (inkluzivitás).
- -Az iskolában folyó nevelő-oktató munka részletes feladatai helyi tantervünkben, az egyes tantárgyi struktúrákban fogalmazódnak meg.

A feladatok megvalósítását szolgáló eszközök, módszerek

- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése, önszabályozó mechanizmusaik kialakítása, fejlesztése.
- A tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását segítő, tudásuk átrendezését lehetővé tevő együttműködő (kooperatív) tanulási technikák és formák alkalmazása (páros-, csoport- és projektmunka).
- A tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás, a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák alkalmazása a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében, a tanulói autonómiára építve.

- A tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak a tanulók fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását, és megfeleljenek a sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztési igényeinek.
- Az infokommunikációs technológia alkalmazásának folyamatos fejlesztése (internet, e-tananyagok, digitális projektmunkák).
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony tanulásszervezéssel a tanulók cselekvő részvételének előtérbe állítása, az önálló problémamegoldó, gondolkodóképesség és kreativitás fejlesztése.
- Az önkéntesség, közösségi szolgálat, emberi együttélés szabályainak, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása.
- Az együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák kialakítása.
- Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása.

1.2.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

- Nevelési céljaink megvalósítása érdekében:
- Munkája során példát mutat, különösen a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség tekintetében, ezzel közvetítve ezen értékek fontosságát.
- Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- Személyi ügyekben a szeretetről és diszkrécióról se feledkezzen meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
- Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, nevelőtanáraival, szüleivel, többi tanárával, az ifjúságvédelmi felelőssel.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- Saját órájáról indokolt esetben az igazgatóval folytatott megbeszélés után tanulót elengedhet.
- Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban és ezek szerint cselekszik.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében az egészséges és biztonságos intézményi működtetésre vonatkozóan felmerülő tevékenységekbe bekapcsolódik.
- A munkatervben előirt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantermekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.
- Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.
- A pedagógus adminisztrációs és tájékoztatási feladatai körében különösen ügyel arra, hogy a tanuló értékeléséről az ellenőrző könyv/tájékoztató füzet/digitális napló útján rendszeresen értesítse a szülőket. Az ellenőrző könyv/tájékoztató füzet/digitális napló útján bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolja.

1.2.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák/foglalkozások túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén, mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgatóhelyettes és az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének javaslatát figyelembe véve, az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- A pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait.
- Célzatosan összehangolja osztályában a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon van.
- Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.
- Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).

Az osztályfőnök

- alaposan ismeri tanítványait*;*
- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi*;*
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását*;*
- koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját*,* és látogatja óráikat*;*
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelőtanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus)*;*
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét*;* különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére*;*
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, *és* minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti*;*
- szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv/tájékoztató füzet/digitális napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről*;*
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat*;*
- saját hatáskörében – indokolt esetben – évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását*;*
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról*;*
- osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében*;*

- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére;
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

PEDAGÓGIAI ELVEINK

- Minden gyerek számára tartalmas, hasznos és ugyanakkor nyugodt iskolai élet biztosítása.
- Korszerű ismeretek közvetítése s a teljesítmény személyiséghez alkalmazkodó növelése.
- Minél több területen adunk módot a választhatóságra, igyekszünk minden gyerek számára megtalálni azt a tevékenységet, amelyben sikerrel bontakoztathatja ki képességeit. A tárgyi ismeretek mellett célunk a probléma-felismerés, konfliktuskezelés és együttműködés képességének kialakítása.
- Szabadság, önállóság, ugyanakkor az alkalmazkodás és tolerancia egyensúlyának megteremtése a mindennapokban.
- Az értelmes fegyelem, az önálló véleményalkotás, az önmaguk és mások iránti felelősség életkornak megfelelő gyakorlata

FELADATAINK

- Megfelelő szociális és tanulási környezet biztosítása.
- Az egyes gyerekek személyiségének minél alaposabb megismerése, s ennek megfelelően a pedagógiai módszerek differenciált alkalmazása.
- A személyiség egészének fejlesztése, amely magába foglalja az intellektuális, az érzelmi, a szociális, az erkölcsi, az esztétikai és a fizikai szükségletek kielégítését.
- Az itt eltöltött évek során a tudásszint, a teljesítmény a gyerek személyiségéhez, képességeihez mért maximális fejlesztése.
- Felruházni tanítványainkat az önálló tanuláshoz szükséges alapvető képességekkel, hangsúlyt fektetni a "mit" kérdésen kívül a "hogyan" tanuljanak.
- Biztosítani, hogy az iskola személyes tapasztalás színtere legyen, a gyerek aktív részese lehessen az őt körülvevő világ megismerésének, alakításának.
- A mai kor követelményeinek megfelelő számítástechnikai ismeretek elsajátítása, alkalmazása.
- Az érvelés, vitatkozás, problémamegoldás képességének tudatos kialakítása, fejlesztése.
- A szülőkkel való sokoldalú együttműködés a gyermekek nevelésében.
- A pályaválasztás segítése.
- A tehetséggondozással és a pótlólagos esélyteremtéssel párhuzamosan tovább kívánjuk színesíteni az iskola palettáját.
- Arra törekszünk, hogy a térségben kivívott egyedi helyünket megtartsuk és erősítsük, jelenlegi működési formánkat kiteljesítsük.

- A képzőművészeti versenyeken kívül egyéb szaktárgyi versenyeken is gyakrabban indítjuk növendékeinket, és több iskolai vetélkedőt is szervezünk. A megmérettetés inspirálólag hat a tanulókra.
- A képzőművészeti képzésben megszervezzük az alkotóköröket, illetve a nyári alkotótábort.
- A tanulók számára külföldi tanulmányutat szervezünk (Görögországba, Olaszországba, Franciaországba, Romániába, Szlovákiába, Ukrajnába, Németországba).
- A felújított Holló László Emlékmúzeumban diák-művész találkozót szervezünk, vagy kamara előadásokat tartunk ott.
- A képzőművészeti műhelyek további fejlesztése.
- Az iskolaújság és az iskolarádió újraindítása a diákalkotók és információszerzés miatt fontos feladatunk.
- Posztszekunderi képzés megvalósítása képzőművészeti területen a főiskolákkal.

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

A tartalmi munka színvonalának erősítése érdekében az óratervi óraszámok függvényében - lehetőség szerint - további csoportbontást biztosítunk

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását segítő tevékenységek:

Hagyományőrző tevékenységek

- Az előírt iskolai ünnepségeken, megemlékezéseken kívül minden tanév folyamán a következő alkalmakkor tartunk még kiemelt ünnepséget (szalagavató, ballagás, adventi hetek-karácsony stb.).
- Iskolánk névadójának, Medgyessy Ferenc emlékének ápolását Medgyessy-hét keretében minden februárban rendezvények sorával tartjuk meg.
- Külföldi kapcsolatok ápolása, fejlesztése, tanulmány utak szervezése évenkénti rendszerességgel. Különös tekintettel a marsbergi,nagyváradi, lublini testvér iskolával folytatott együttműködésre, illetve a szlovén és angol intézményekkel való kapcsolatra.
- Általános iskolákkal (különös tekintettel a szomszédos iskolákra) a kapcsolat rendszeresítése, hogy az általános iskolák programjához komplementer legyen a programunk.

Diákönkormányzat

- A tanulók és a tanulóközösség érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Évente tartott diákparlament, illetve egyéb diákfórumok segítik a tanulók iskolai gondjainak megoldását.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

- Az egyéni képességek minél tökéletesebb kibontakozását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengébb adottságokkal renedelkező tanulók felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
- Ezen foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején döntünk. A foglalkozásokon való ingyenes részvételre minden tanuló jógosult.

Iskolai sportkör

- Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók minden napi testedzését. A foglalkozásokon való ingyenes részvételre minden tanuló jógosult.

Versenyek, bemutatók, kiállítások

- A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) vetélkedők, melyeket az iskolában rendszeresen szervezünk. Iskolánk tanulóinak képzőművészeti alkotásaiból rendszerességgel kiállítást szervezünk bemutatkozás, illetve értékelés céljából. A foglalkozásokon való ingyenes részvételre minden tanuló jógosult.

Múzeumi, művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

- Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások.

Iskolai könyvtár

- A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. A könyvtári foglalkozásokon való ingyenes részvételre minden tanuló jógosult.

Szabadidős foglalkozások

- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és mozi látogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.).

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

- A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használhatják. A foglalkozásokon való ingyenes részvételre minden tanuló jógosult.

Diákétkeztetés

- Az intézményi a menzán étkezési lehetőséget biztosít az igényeknek és lehetőségeknek megfelelően.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

- Egyéni beszélgetés a tanulóval, szülővel,
- Személyes tanácsadás tanulónak, szülőnek,
- Nevelők és tanulók személyes kapcsolatai,
- Szükség esetén családlátogatás,
- A szülő és a családok nevelési gondjainak segítése,
- A tanulók szabadidejének szervezése,
- Egyéni képességekhez igazodó felzárkóztató órák.
- Szükség esetén külső szakemberhez irányítás.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

- Differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- Csoportbontás (nyelvekből, matematikából, számítástechnikából, magyar nyelvtanból, tánc- és képzőművészeti tárgyak esetén, emelt szintű érettségire való felkészítésnél),
- A nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
- Tehetséggondozó foglalkozások,
- Iskolai sportkör, mindennapos testedzés,
- Szakkörök, énekkar,
- Versenyek (tanulmányi, kulturális, sport, vetélkedők),
- Szabadidős foglalkozások (önképzőkör, érdeklődési kör, stb.),
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos Bemutatók, tárlatok,
- használata,
- A továbbtanulás segítése,
- Személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek).

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek

- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése,
  Szükség szerint tanulószoba beindítása,
- Felzárkóztató foglalkozások,
- Az iskolai könyvtár,
- Továbbtanulás irányítása, segítése,
- Tanulási módszertan oktatása osztályfőnöki órán és szakórákon.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Kiemelten az osztályfőnökök, de minden szaktanár feladata is. Az adott színtereken (tanóra, szabadidős tevékenység, osztály, ikola közösség) fontos a közösségfejlesztés, de a koordinálás, szülők és diákok támogatása, együttműködése nélkülözhetetlen. Az egész iskola formálja a közösséget és kialakítja a megdessy-s mentalitást. A Debrecenhez tartozás, a magyarság tudat, a nagyobb közösségekhez való kapcsolódás alakítása is fontos feladatunk. A sokszínű képzésünk lehetőséget ad a sokféleség és az egyéniség kibontakozására, de egységbe is kovácsol. Az iskola normarendszere, környezetének formáló hatása az emberi személyiségre a közösségi szabályok által érvényesülnek (lásd SZMSZ). Az iskola belső arculata (faliújság, tablók, park) személyiség – és közösségformáló hatása megmutatkozik növendékeink magatartásában. Minden tanórán kívüli és tanórai foglalkozást jó alkalomnak tekintünk a közösségfejlesztésre.

Hagyományos rendezvényeink, melyek a közösségfejlesztésben szerepet játszanak

- Medgyessy – hét rendezvényei: vetélkedők, előadások, stb.
- Medgyessy – bál.
- Közös színházlátogatás iskolai vagy osztályszinten, mozi-látogatás iskolai szinten történelmi filmek megtekintésével.
- Iskolában tartott hangverseny a Kodály Kórus részvételével.
- Táncvizsga a „d” osztályosok szereplésével.
- Önismereti délutánok tanári irányítással.
- Házi tanulmányi versenyek.
- Házi bajnokságok, sportrendezvények.
- Természetjárás, túra.
- Iskolai közös tanulmányi kirándulások Budapestre (színházlátogatás, múzeumlátogatás, városnézés).
- Sok osztálykirándulás.

- A német testvérvárosi kapcsolat cserelátogatása (nyelvi emelt szintű képzésben résztvevők).
- A képzőművészeti osztályok görög és olasz tanulmányi útjai.
- Debreceni irodalmi séta.
- Jótékonysági akciókban való részvétel: sérült gyerekek részére játékgyűjtés, határon túli magyar iskolák segítsége könyvel, Aranyág Alapítványhoz való csatlakozás. Mindezek a szociális érzékenységet fejlesztik tanulóinkban.
- Zenés – táncos rendezvények.
- Koszorúzáson való részvétel.
- Elsős avatató.
- Medgyessys egyenpóló, nyakkendő, sál, mely erősíti az együvé tartozás érzését, segíti a közösségi tudat kialakulását.
- Tárlatnyitások.

- Végzősök bálja.
- Tantestületi összejövetelek, kirándulások.

A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

Az előbb felsoroltakon kívül:

- A diákétkeztetés,
- A tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek,
- Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,
- A nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- Szoros kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal, annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A szülők és pedagógusok együttműködése

Szülői értekezlet

Feladata: A szülők és pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,

A szülők tájékoztatása

- - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- - az országos és helyi közoktatás politika alakulásáról,
- - az iskola pedagógiai programjáról,
- - a helyi tanterv követelményeiről,
- - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről,
- - iskolai magatartásáról,
- - a gyerek osztályának tanulmányi munkájáról,
- - az iskola és az osztályközösség céljairól, eredményeiről, problémáiról,

A szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatóságához.

Fogadóóra

Feladata: A szülők és pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.).

Nyílt nap

Feladata: A szülő betekintést nyerjen az iskola életébe, az iskolai környezetbe.

Gyermekvédelem

A gyermekek védelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény (gyermekvédelmi törvény) pontosan meghatározza az iskola vezetői, pedagógusai és ifjúságvédelmi felelősének feladatait. Ez számos ponton találkozik a Köznevelési Törvény előírásaival. Az iskola előtt álló legfontosabb feladat, hogy

a hozzá beírt tanulók családi hátterét megfelelően megismerje, figyelemmel kísérje azokat a családokat, amelyek anyagi vagy más ok miatt nem tudnak maradéktalanul eleget tenni a gyermeknevelés feladatainak és szükség esetén intézkedjen.

Fontos új intézmény a gyermekjóléti szolgálat, amely összehangolja azokat a szolgáltatásokat, amelyek a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében tevékenykedik. Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatainak ellátását, kapcsolatot tart az iskolában dolgozó ifjúságvédelmi felelősökkel és az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével.

A fenntartó által megbízott, gimnáziumunkkal kapcsolatot tartó gyermekjóléti szolgálatot a Forrás Lelkisegítő Szolgálat.

Az gimnázium munkatársai minden esetben ehhez a szolgálathoz fordulnak segítségért, ha már az iskola rendelkezésére álló eszközei nem bizonyulnak elégségesnek a gyermekek és családjaik problémáinak megoldásában.

A fent vázolt ifjúságvédelmi rendszer alkalmassá válhat arra, hogy hatékonyan segítse a különböző szociális segélyek és támogatási formák, a valóban rászoruló családokhoz történő eljutását (nevelési segély, tankönyvsegély, étkezési hozzájárulás stb.).

Az iskola a gyermekvédelmi törvény alapján felhatalmazott arra, hogy kezdeményezze pénzbeli ellátás megállapítását rendkívüli esetekben. Fontos tehát az, hogy ifjúságvédelmi felelősön túl az osztályfőnökök és minden pedagógus felhívja a szülők, a tanulók figyelmét arra, hogy kitől és milyen segítséget vehetnek igénybe. Továbbá az is lényeges, hogy létrejöjjön az a bizalom, melynek során minden tanuló tud kihez fordulni és kap is valóságos segítséget. Szükség esetén az ifjúságvédelmi felelősön s a gyermekvédelemért az intézményben felelős vezetőn keresztül a polgármesteri hivatalhoz kötelező a gyermek veszélyeztetettségét, a család rászorultságát jelezni. Indokolt esetben az iskolának kell a beadványt elkészíteni és elküldeni a megfelelő helyre. Ezért nagyon fontos a megfelelő informáltság.

A gyermekvédelemhez is tartozó fontos feladat, hogy szükség esetén a megfelelő szolgálatokhoz, szakszolgálatokhoz hozzáférhessen, szakmai szolgáltatásban részesüljön a rászoruló tanuló. Több tanulót érintő negatív tendenciák felbukkanása során (alkohol, egyéb narkotikumok) az ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető összehangolt programokat, előadássorozatokat tervez. Figyelemmel kell kísérni a rendszeres iskolába járást, az itt bekövetkező tartós zavarokat. Ezek esetén a gyermekjóléti szolgálat bevonásával fel kell tárni az okokat, a hiányzás okait, hogy veszélyeztetettség esetén a szolgálat családgondozót jelölhessen ki. Az 1997-es törvény hatályba lépése óta folyamatosan építi a gimnázium új gyermekvédelmi rendszerét. A középiskolai nevelés-oktatás szakaszában folyó nevelés-oktatás feladata az iskolai alapműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák. A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma. (A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szerint.)

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széleskörűen fejlessze, tiszteletben tartva minden ember egyediségét, fejlődését és az egyetemes emberi értékeket. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

1.3.1. Az értelmi nevelés

Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére, az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítására, fejlesztésére. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítására, a praktikus gondolkodásra.

A kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti alaptanterv alapján történik.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek során.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönbözetését.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint a művészi önkifejezés, a műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

1.3.2. Az erkölcsi nevelés

Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák), elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.

1.3.3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Az önismeret és énkép kialakulásának segítése, az értelmi és érzelmi oldal egészséges arányának kifejlesztésére törekvés. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása: a folyamatos önfejlesztés belső igényének kialakítása. A tanuló segítése, hogy képessé váljon érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a gyakorlására, valamint a kölcsönös elfogadásra. Fontos a társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek (szociális kompetencia), a kulturált magatartás és a kommunikáció elsajátítása.

1.3.4. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára. Az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerésére, megbecsülésére nevelő ismeretek elsajátítása, egyéni és közösségi tevékenységek gyakorlása. A nemzeti öntudathoz kapcsolódó ünnepek tudatos megélésének előkészítése és megtanítása (aradi vértanuk; március 15; államalapítás ünnepe; nemzeti összetartozás napja; diktaturák áldozatainak emléknapja)

1.3.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.

1.3.6. Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért. Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt. A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek

mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál, annak elfogadtatása, hogy a természeti erőforrásokat a tanulók tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Váljon a tanulók igényévé a természet és szűkebb környezetük megóvása. Ismerjék meg a hosszú távon fenntartható életmód gyakorlati fogásait. Közvetlen és tágabb környezetünk értékeinek, sokszínűségének megőrzésére, gyarapítására közösségi szolgálatba való bekapcsolódás.

1.3.7. A testi és lelki egészségre nevelés és családi életre nevelés

Testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg, a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magában foglalja az egészségmegőrzést is. A nevelés feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

1.3.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés

A munka fontosságának és megbecsülésének tudatosítása. Az iskolában létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése, a mindennapos elvégzett tevékenységek gyakoroltatása, a csoportmunkában való részvétel képességének és a projektszemléletnek a fejlesztése. Tanulóinkban a szociális érzékenység és a segítő magatartás fejlesztése.

1.3.9. Médiatudatosságra való nevelés

Biztos esztétikai értékítélet és belső késztetés kialakítása. A tanulók ismerjék meg és értsék meg, hogy milyen összefüggés van a média, a pénz és a társadalom között, tudják értelmezni a látottakat és hallottakat, alakuljon ki kritikai beállítódásuk. Szerezzenek ismereteket az adatbiztonsággal, a jogtudatossággal, és a függőséggel kapcsolatosan.

1.3.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanulókban tudatosodjon saját felelősségük a tisztességes munka, a fogyasztás, az ésszerű gazdálkodás területén, tudjanak mérlegelni és dönteni. Ismerkedjenek meg a vállalkozások során felmerülő kockázatokkal és veszélyekkel, azzal, hogy a pénzt hogyan fektethetik be, és ehhez kitől kérjenek információkat.

1.3.11. Pályaorientáció

Átfogó ismeretek szerzése és betekintés a munka világába, az életkoruknak és tudásuknak megfelelő lehetőségek megismerése több csatornán keresztül és a felsőoktatási intézmények által szervezett nyílt napok segítségével. Felkészítés az egyéni képességek, pályaalkalmasság felmérésére és elfogadására, a jövőbeli felelősségvállalásra. A segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos tevékenységek gyakorlása, magatartásmódok és azok kezelésének fejlesztése.

Kiemelt feladataink:

- Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- Fel kell készítenünk a tanulókat az önálló ismeretszerzésre, a sikeres felsőoktatási felvételire.
- Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: érettségi előkészítők, szakkörök, kirándulás, iskolaújság stb.
- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- A tanítási-tanulási folyamatban alkotó jellegű feladatok biztosítása.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- A személyes meggyőződés és világkép kialakulásának és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező, alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Azoknak a hátrányoknak a csökkentésére való törekvés, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá:

A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tantervet is magában foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amelyek ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

A színes, sokoldalú iskolai élet, tanulás, munka.

A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, gondolkodási képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzék akaratukat.

Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, melynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolásával),
- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt tartásjavító torna, relaxáció és tánc is),
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával,
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és t*évé*függ*őség*)
- A média egészséget meghatározó szerepe

- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

Teljes körű egészségfejlesztés

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon (pl. serdülőkor) fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen – az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet, egészség védelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média stb.

Az egészségkulturáltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulókban kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos (biológiai-pszichés) tennivalók elsajátításához,
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség értékként tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészség-magatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Alapelve, célja:

- az egészségkulturáltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,

- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stresszhatások feldolgozására,
- a környezet- és egészségtudatosság erősödésének előkészítése,
- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- a mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- a feladatok végrehajtását szolgáló program,
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez,
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez.

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- az egészség megtartása, fokozása,
- az egészség visszaszerzésére irányuló és a személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása
- mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- öltözködés
- higiénia, tisztálkodás
- egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése
- ésszerű napirend kialakítása
- szűrővizsgálatok

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.

- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit.
- Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzet megoldása) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei:

- tanórai feladatok
- tanórán kívüli feladatok
- életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelés dimenziói között az egyik, meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés.

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, biológiaóra stb. Kiemelt jelentőségű a biológia, ahol a tanterv tartalmazza az egészségtant, az egészséges életmóddal kapcsolatos problémák, prevenció és megoldás területét.

„Egészségóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

Tanórán kívüli foglalkozások:

- délutáni szabadidős foglalkozások
- sportprogramok

- témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások
- egészséghét
- sportrendezvények, kulturális programok
- kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok
- együttműködés sportegyesületekkel

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- testnevelésórákon
- szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- diáksport-egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján
- egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- sporttáborok szervezésével
- Sportversenyek lebonyolításával

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Az egészségnevelés megvalósításában részt vevők:
Belső (iskolai) résztvevők:

- az intézményvezető vagy megbízottja,
- az iskolaorvos, védőnő,
- a testnevelő,
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- az iskolapszichológus.

A külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak az egészségfejlesztési munka kiszélesítésére, valamint a különböző szakemberek, szakértők bevonására.

Egészségnevelés az iskolánkban:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- a rendszeres testmozgás egészségmegőrzésben való szerepének a felismerése,
- az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete,
- a tanulás és a tanulás technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,

- a rizikóvállalás és határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony,
- az egészséges környezet jelentősége,
- az egészséges táplálkozás témái,
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás,
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai,
- az AIDS-prevenció,
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat),
- a testi higiénia,
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés),
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás),
- az egyénileg kialakított mozgásprogram fontossága az egészségmegőrzésben,
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok fontossága a kiegyensúlyozott testi-lelki fejlődésben és az interperszonális kapcsolatokban
- Az iskola egészségfejlesztési stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon öröm nélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. A szaktanárok és osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a megfogalmazott módszerek, értékek mentén.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, váljanak spontán végzett cselekedetekké. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érzékelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre megtervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak. Ezek a programok igen gyakran versenyeztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

Visszacsatolás:

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a programtervekben és a foglalkozási tervekben tervezik meg.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A jogszabály által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható teszteket használunk, melyek mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve, életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Komplex intézményi mozgásprogram

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

- Az intézmény tanulói rendszeresen részt vesznek a város és egyéb szervezetek által meghirdetett sport- és egészségnapokon. Az egészségnap beépül az intézmény mindennapi életébe.
- Az alternatív és szabadidős mozgásrendszerek keretében az alábbi sportágakat(kosárlabda,kézilabda, röplabda, torna) beépítettük az óratervi órakeretbe.
- Házibajnokságokat szervezünk.
- Napközben felszerelést biztosítunk *a* sportolni akaró diákok számára.
- Az iskolai sportkörünk birkózás, kosárlabda, kézilabda, szertorna, röplabda szakágakkal rendelkezik.
- A tanulmányi kirándulások meghatározó és szívesen vett programjai a kerékpártúrák és a gyalogtúrák.

- A tanulók fizikai állapotának mérését minden évben elvégezzük. Ezeknek a méréseknek a tapasztalatait felhasználjuk a testnevelésórák fizikai képességfejlesztésének megtervezésénél, a sportköri foglalkozásokon, illetve a tömegsportórákon is.
- A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv melléklete.

1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembevétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Az együttnevelés az intézmény egészében pedagógiai hatással bír: pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés (a szeretet, a jóság, a becsületesség, az őszinteség, az önzetlenség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése), az együttműködési képesség kialakítása, az empátia fejlesztése.

Kiemelt figyelmet érdemlő tanulók a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges és a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.

Alapvető pedagógiai feladatunk a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembevétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Az együttnevelés során a pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekszünk (a szeretet, a jóság, a becsületesség, az őszinteség, az önzetlenség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése), az együttműködési képesség kialakítására, és az empátia fejlesztésére.

1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Tevékenységeink:
Ifjúságvédelmi felelősünk a nyilvántartás mellett a szociális és hatósági intézményhálózattal való kapcsolattartást is biztosítja.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős együttműködik az iskola minden érintett pedagógusával, a diákönkormányzattal, tagja az osztályfőnöki munkaközösségnek, és kapcsolatot tart az egészség- és környezeti neveléssel is foglalkozó munkaközösségekkel. Segítséget nyújt a kortárssegítő hálózat kiépítéséhez és a segítők koordinálásához.

Iskolánk a régió nevelési tanácsadóival és a gyermekjóléti szolgálattal az alábbi területeken működik együtt:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Ingyenes tankönyv biztosítása a jogszabályi kereteknek megfelelően
- Felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások főleg a kilencedik évfolyamon
- Nevelők és tanulók személyes kapcsolatai

- Pályaorientáció
- Szülőkkel való együttműködés
- Szülők és a családok nevelési gondjainak segítése
- Szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, a pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- a belépő évfolyam év eleji tudásszintjének mérése valamennyi tantárgyból, különös tekintettel a szövegértésre és a matematikai kompetenciára,
- a problematikusnak ítélt tanulók szakértői vizsgálatának kérelme,
- tanulás-módszertani ismeretek alkalmazása a tantárgyi órákon,
- szoros kapcsolat az általános iskolákkal, a nevelési tanácsadóval és a gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolattartása,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a felsőfokú továbbtanulás irányítása, segítése,
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködése, egységes nevelési elvek alkalmazása,
- az osztályközösség segítő erejének mozgósítása,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonása,
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- kedvezmények, mentességek biztosítása a nemzeti köznevelési törvény alapján,
- iskolapszichológus segítő tevékenysége.
- Az osztályfőnök az ifjúságvédelmi felelős segítségével külső szakember segítségét is igényelheti (nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat).

- Az fejlesztőpedagógus és az utazó gyógypedagógus az SNI-s és a BTM-es gyermekről az ifjúságvédelmi felelős és az iskolapszichológus bevonásával egyéni fejlesztési tervet készít, amelyet az iskolavezetés bevonásával az alábbi segítőhálózat segítségével valósít meg: osztályfőnöki munkaközösség, osztályban tanító pedagógusok, iskola-egészségügyi szolgálat, külső szakértők bevonása: rehabilitációs bizottság, nevelési tanácsadó (15/2013. EMMI-rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről).

1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően, a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti speciális implementációjú tanterv szerint történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékosságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazottaknak megfelelően folyik.

Azoknak az SNI tanulóknak kerül sor a többségi tanulókkal történő együttnevelésére, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és az értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, és az egyéni foglalkozásokat.

A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek (habilitációs és rehabilitációs órakeret) és csoportszervezési előírások megtartásával, speciális szakemberek igénybevételével folyik.

(A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI-rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.)

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények segítségét.

1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és az osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, és a legszorosabb együttműködést igényli a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

- A tehetséggondozás módszereiben célirányos tanulás-szervezési eljárásokat alkalmazunk, ösztönözzük a pedagógusok szakirányú továbbképzéseit (tanulásmódszertan, tehetségdiagnosztika).

A tehetségfejlesztés tevékenységei iskolánkban:

- bemeneti mérések, különös tekintettel a motivációra, tehetség-nyilvántartás, az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, emelt óraszámú tantárgyak tanítása,
- tehetséggondozó programok (szakkörök, művészeti foglalkozások, … dráma, … vizuális kultúra),
- tehetséggondozó, és -fejlesztő foglalkozások, felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre, iskolai sportkör, vetélkedő megrendezése, kiállítások szervezése, felkészítés a felsőfokú továbbtanulásra, ennek irányítása, segítése, személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése,
- kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről,
- versenyeztetés, tantárgyakhoz köthető, sport-, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.

A versenyek részletes felsorolása az éves munkatervben jelenik meg.

1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

Fontosnak tartjuk a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítását.

Az önkormányzás képességének kialakítása

A tanulói közösségek fejlesztése során kialakítjuk a közösségekben, hogy nevelői segítséggel, vagy önállóan, közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák) egyéb foglalkozások (szakkörök, kirándulások, hittancsoportok, sportkörök, fakultációk) diák-önkormányzati munka.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

A tanulói közösségek irányításánál nevelőink alkalmazkodnak az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a serdülő- és ifjúkori problémákhoz.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek. Olyan pedagógusközösség kialakítására törekszünk, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

A tanulás támogatása egyéni képességekhez igazodó munkaformák előtérbe helyezésével, a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodva, a tanulmányi és a munkaerkölcs erősítésével.

Különböző változatos munkaformákkal a közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése, kooperatív együttműködéssel (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.

A tanulók motiválása, kezdeményezéseik, közvetlen tapasztalatszerzésük támogatása.

Szociális kompetenciák fejlesztése (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség).

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.

Hagyományőrző tevékenységeink fejlesztik a közösséget, erősítik a közösséghez való tartozás érzését

Sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (zene, tánc, képzőművészeti, kézműves foglalkozások, múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadásokon tett csoportos látogatások stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.

Szabadidős tevékenységek

A felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervezünk, melyeken a részvétel önkéntes (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.)

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amely*ekk*el nem sérti az egyéni érdekeket.

Fejlessze a meglevő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.

Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen, illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogainak gyakorlását, módját a házirend tartalmazza.

A diákkörökkel és a diákönkormányzattal kapcsolatos szabályozás az iskolai SZMSZ-ben és a házirendben található.

1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés-oktatás, a tanulói személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógusközösség együttműködése.

Ennek alapja a tanuló iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a tanuló személyiségének kedvező fejlődése.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén; a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül; az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve az internetes naplón keresztül, az ellenőrzőben írásban) tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok kapcsolattartása, együttműködésének formái:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják: az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein. A szülők a gyermekük előrehaladásáról, az esetlegesen felmerült problémákról az interneten elérhető digitális naplóból is folyamatosan tájékozódhatnak. A diákok is informálódhatnak tanulmányi előremenetelükről. A hozzáférést a szülők, illetve tanulók az osztályfőnöktől év elején vehetik át.

A szülők és a pedagógusok közötti kapcsolattartás formái:

- családlátogatás (önállóan, illetve a családsegítő szolgálattal együtt is, szükség esetén)

- egyéni beszélgetés
- szülői értekezlet
- fogadóóra
- írásbeli tájékoztató
- előadások szervezése
- közös kirándulások
- pályaválasztási tanácsadás
- nyílt tanítási nap a nyolcadikosok és szüleik számára
- kihelyezett szülői értekezlet az általános iskolák hívására
- az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás
- az intézményi közösségek kapcsolattartásának rendjét az iskolai SZMSZ tartalmazza.

Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:

- gyermek- és ifjúságvédelmi szervezetek
- gyámhatóság
- szakmai szolgáltató szervezetek
- szakszolgálatok
- iskola-egészségügy
- kulturális és sportszervezetek
- civil szervezetek

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ, illetve a házirend tartalmazza.

1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei

1.8.1. Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (egyéni tanrendben tanulók, előrehozott érettségizők, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

- A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.
- Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli vizsgával együtt, a készségtárgyakból: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés és sport, informatika.

- Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozóvizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a pedagógiai program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. Az intézmény *három időszakot biztosít a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítására: augusztus, január és április* folyamán (intézményi döntés szerint). A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott közzétételre kerül az intézmény honlapján.

1.8.2. Osztályozóvizsga

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi osztályzatai megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait egyéni tanrend szerint végzi,
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból,
- hiányzása a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

Ha a tanuló hiányzása az adott félévben meghaladja az adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozóvizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozóvizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanuló a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozóvizsga letétele mellett lehetséges. A vizsgára a tanulót a szülő írásban jelentkezteti és felkészíti.

Egy osztályozóvizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozóvizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

1.8.3. Különbözeti vizsga

A tanulót jogszabály értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnappal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a tanulót.

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:

- írásbeli határozat alapján engedélyezték,
- tanulmányait valamelyk évfolyamon valamely tantárgyból emelt szinten kívánja folytatni, és megelőzően csak középszinten tanulta,

- átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni, és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.

Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

1.8.4. Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles. A javítóvizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

1.8.5. Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- neki fel nem róható okokból elkésik, távol marad,
- megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.
- A pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

1.8.6. Érettségi vizsgák

Az érettségi vizsgák két részből állnak, az írásbelik és a szóbelik lebonyolítása a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően történik.

Érettségi vizsgán a vizsgázónak – legalább középszinten – öt vizsgatárgyból kell vizsgát tennie.

Kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom,
- matematika,
- történelem,
- idegen nyelv,
- a tanuló által választott tantárgy.

A tanuló a pedagógia programban foglaltak, illetve a fenntartó által biztosított lehetőségeknek megfelelően jelentkezhet emelt szintű érettségire, felkészítő, felzárkóztató korrepetálásokra, foglalkozásokra.

1.9. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A közoktatási intézmény tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik.

Gimnáziumunk a felvételi kérelmekről az alábbiak szerint dönt (az iskola helyi döntése szerint lehet választani):

a) az általános iskolai tanulmányi eredmények (a továbbiakban: tanulmányi eredmények), vagy

b) középiskola esetén a tanulmányi eredmények és a központilag kiadott egységes feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga (a továbbiakban: központi írásbeli vizsga) eredménye, vagy

c) középiskola esetén a tanulmányi eredmények, a központi írásbeli vizsga és a szóbeli vizsga eredményei.

A jelentkezés rendjét és a felvételi eljárást a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet szabályozza.

Gimnáziumunk felvételi tájékoztatót készít, és azt a honlapján nyilvánosságra hozza, valamint a KIFIR rendszerében október 20-áig elhelyezi. A felvételi tájékoztató tartalmazza:

a) az iskola OM-azonosítóját, telephelyenként a meghirdetett tanulmányi területek leírását, az azokat jelölő belső kódokat;

b) a felvételi eljárás rendjét;

c) a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának módját, szabályait, ezen belül különösen a teljesítmények értékelésének módját és figyelembevételének arányait;

d) a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat;

e) ha az iskola szóbeli vizsgát vagy a 27. § (5) bekezdése szerinti képesség-, készségfelmérést szervez, a vizsga vagy a felmérés követelményeit, időpontját és helyét

A felvételi vizsgákat a tanév rendjében meghatározott időszakon belül, a jogszabályi előírásoknak megfelelően kell megszervezni. Az iskola felvételi szabályzata tartalmazza a szóbeli felvételi vizsga követelményeit.

Másik intézményből történő átvételről az igazgató dönt az alábbiak szerint:

Az átvétel:

A felsőbb évfolyamra jelentkezéskor, illetve átvételkor az iskola vizsgálja: a tanuló megelőző tanulmányait, a választandó osztály befogadóképességét, az osztály struktúráját. Az átvételt megelőzően az iskola különbözeti vizsgát ír elő a jelentkezőnek minden olyan tantárgyból, amiből szükséges az eltérések miatt. Az átvétel feltételeit, a vizsga idejét az iskola igazgatója határozza meg a hatályos jogszabályok alapján.

1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,

- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével, sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és
- jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén,
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével,
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe,
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő, az alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid-mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- szakkörök,
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutató a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával,
- évente egyszer egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó egészséghét/projektnap/témanap) szervezése a tanulók számára.

2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Tanórák csoportbontásban:

Iskolánkban minden képzéstípusban csoportbontásban tanítjuk a következő tárgyakat: informatika, matematika, idegen nyelvek.

Csoportbontásban szervezzük például a közép- és emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozásokat is. A célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

Egy tárgyból emelt szintű érettségire való felkészítést minden tanulónak kötelező vállalni.

A közép- és emelt szintű érettségire való felkészítést a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 13–15. §-ai szerint szervezzük meg.

Érettségi felkészítést a szabadon tervezhető órakeret terhére minden tantárgyból indítunk, amennyiben a jelentkezők száma eléri a 8 főt.a következő tárgyakból indítunk.

A csoportok szervezésénél irányadó a 2011. évi CXC. törvény 6. melléklete, mely a gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretét tartalmazza.

2.5. A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A nem kötelező tanórai foglalkozások megnevezése és óraszáma

Az egyéb foglalkozások tananyagát és követelményeit a szakmai munkaközösség vezetője és az intézményvezető által jóváhagyott foglalkozási tervek tartalmazzák.

A választható tárgyak esetén (a közép- és emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozások) a tanulók és a szülők aláírásukkal erősítik meg választásukat, és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, az iskola aulájában elhelyezett listán és a bizonyítvány kiosztásakor írásban tájékoztatjuk a szülőket. Tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről is.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- Pedagógusaink a tankönyvválasztásnál a hivatalos tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek köréből választanak.
- A tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak.
- A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a testnevelés, a vizuális kultúra. A sportfelszerelést a szülők szerzik be, a rajzeszközök beszerzése osztályszinten történik.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

Tájékoztató található a könyvtárban kölcsönözhető tankönyvekről is.

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Részletes megjelölések a tantárgyi kidolgozás keretében olvashatók.

2.8. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

2.8.1. A mindennapos testnevelés, testmozgás

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható, iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: a tanuló legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulókban a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulókban a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

A tantárgyba a heti 3 testnevelés óra mellett beépítettük a a délutáni testnevelés foglalkozásokat választható heti 2 órában.

2.8.2. A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április-május hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható teszteket használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

2.9. Érettségi vizsgatárgyak

Az emelt szintre történő felkészítés mellett, a kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül legalább három vizsgatárgyból lehetővé kell tenni a középszintű vizsgára történő felkészülést. Az idegen nyelv vizsgatárgyak egy vizsgatárgynak minősülnek.

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt – négy kötelező és legalább egy általa választott (a továbbiakban: kötelezően választott) – vizsgatárgyból kell – legalább középszinten – vizsgát tennie. A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatárgy mellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak).

A középszintű érettségi vizsgatárgyai:

Kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,
- matematika,
- idegen nyelv,

Az érettségi vizsgára a középszintű tételsorokat az alábbi jogszabályok szerint állítjuk össze:

– 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról,

– 40/2002. (V. 24.) OM-rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről.

Az egyes tantárgyakra vonatkozó érettségi témaköröket a pedagógiai programunk mellékleteként adjuk közre.

2.10. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

2.10.1. Ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata és célja:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- megfigyelés,
- írásos kikérdezés (kérdőív),
- interjú (lehet egyéni vagy csoportos),
- tanulók által készített produktumok vizsgálata,
- tanulói teljesítmények felmérése (mérés),
- dokumentumok elemzése.

Az írásbeli beszámoltatás

Formái:

- témazáró dolgozat,
- röpdolgozat,
- szódolgozat stb.

Rendje: röpdolgozatot, szódolgozatot szükség esetén bármikor, előzetes bejelentés nélkül, témazáró dolgozatot előzetes bejelentés alapján íratunk.

Korlátai: röpdolgozat esetében semmilyen korlát nincs, témazáró dolgozat esetében 1 tanítási napon 2 dolgozatnál többel nem terheljük tanulóinkat.

Értékelésben betöltött szerepe, súlya:

A témazáró dolgozat súlyozott jegynek számít.

2.10.1.1 A tanuló teljesítményének értékelése

Az értékelés célja

a tanulók személyiségének fejlesztése,

további tevékenységre, jobb munkára ösztönzés,

önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása.

Értékelési szempontjaink

a félévi és év végi osztályzatok kialakítása folyamatosan szerzett osztályzatok alapján,

tárgyanként, félévente legalább három osztályzat szükséges,

tanév végén az egész éves teljesítményt értékeljük, figyelembe vesszük a fejlődési tendenciát,

ha a tanuló az adott tantárgy féléves óraszámának 30%-ról hiányzik, köteles beszámolni vagy osztályozó vizsgát tenni,

számonkérés után rövid szóbeli értékelés tanácsadás céljából, útmutatás a fejlődéshez,

ügyelni kell a szóbeli és írásbeli feleletek arányára,

egyéni, csoportos, globális számonkérést, értékelést váltogatni kell,

Az értékelés módszere

Következetes, egyértelmű, rendszeres, sokoldalú, sokszínű, igazságos; a tanulók életkori sajátosságainak és a tantárgy jellegének megfelelő; ne okozzon feszültséget; javítás lehetősége biztosított legyen.

Az értékelés típusai

a.) - diagnosztikus

első osztályban a tanév elején a tudás és az előzetes készségek felmérése a cél (az általános iskolai tananyag hangsúlyos részeinek elsajátítási szintjéről kapunk jelzést)

ennek eredménye alapján a tanítási mód kialakítása,

szükséges döntések előkészítése,

felzárkóztató foglalkozások szervezése,

nyelvi csoportba sorolás

tanítási problémák esetén az okok meghatározása

a tanulói teljesítmények alapján teszünk javaslatot, ajánlatot a fakultáció megválasztására,

ismeretében segítjük a pályaválasztást.

b.) - szummatív

Egy-egy szakasz lezárásakor a tanuló minősítése és kategorizálása

a tanuló eredményeinek, fejlettségének a megállapítása

év végi bizonyítvány

érettségi vizsga

c.) - formatív

A tanítási-tanulási folyamatban állandóan jelen van.

folyamatos visszajelzés,

módosításokhoz szükséges információszolgáltatás változatos módon valósul meg: írásbeli, szóbeli vagy más formában tantárgytól függően.

Az értékelés típusai közül a jelenlegi gyakorlatban mindhárom formát alkalmazzuk.

A tantárgyanként kialakított értékelési szempontrendszer segít pontos visszajelzést adni a tanulók elért eredményeiről, a kapcsolódó szöveges értékelés pedig utat mutat a fejlődésükhöz. A szülőkkel tartott kapcsolat, melynek erősítése érdekében még sokat kell tennünk, a közösen nevelt gyermek fejlődését nagymértékben segíti.

2.10.2. Értékelés

A tanulók tudásának értékelése

- A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. A tanulók értékelése az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek ismerete – ezen belül is kötelezően az 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendeletben szabályozott kerettantervi anyag alapján történik. Az értékelés az adott tantárgyat tanító pedagógus tanügy-igazgatási jogköre. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire. Nagyon fontos a minimumszint pontos meghatározása, melynek a tanuló és a szülő számára is egyértelműnek és teljesíthetőnek kell lennie.
- Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjen meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést.

Az értékelésnek ki kell terjednie az iskolai élet minden területére. Ennek megfelelően értékeljük minden tanulónk esetében:

- a tárgyi követelmények elsajátítását napi szinten, témakörök mentén,
- szabálytiszteletét, felelősségvállalását,
- korábbi teljesítményéhez képest fejlődési törekvéseit.

Értékelésünk a következő kritériumoknak feleljen meg:

- ösztönző hatású,
- folyamatos, rendszeres,
- segítő szándékú legyen,
- céljai és követelményei legyenek előre ismertek.

Az értékelés formái

A szóbeli értékelés:

- a tanulói tevékenység folyamatos megerősítése, korrigálása, segítés, tanács tanórán és azon kívül;
- feleletek, dolgozatok érdemjegyéhez fűzött indoklás;
- a tantestület, illetve a diákság előtti igazgatói értékelés.

Az írásbeli, szöveges értékelés:

- a dolgozatokhoz írt rövid instrukció, vélemény,
- dicséretek, elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe és a digitális naplóba.

Igazgatói értékelés a tanévnyitó és a tanévzáró értekezleten történik, osztályfőnöki értékelés félévente legalább két alkalommal.

Osztályozás (Nkt. 54. §, 20/2012. EMMI-rendelet 64. §)

Az osztályzatok kialakításának elvei

- Iskolánkban a hagyományos ötfokozatú skálán érdemjegyekkel minősítjük a diákok egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményét. Ez lehet szóbeli felelet, témazáró, kisebb dolgozat, kiselőadás, önállóan végzett otthoni munka, gyűjtőmunka, órai munka stb. Valamennyi tantárgyból osztályozás van. Az egyes szaktárgyak tanárai a munkaközösségükön belüli közös megegyezés alapján egységesen értékelik a tanulókat. Irányadó a középszintű érettségi százalékos elosztása. A tanárok a tanítási folyamat kezdetén ismertetik a diákokkal az értékelés elveit.

Az emelt szintű érettségire történő felkészítés értékelése:

- Ha a tanuló egy tantárgyból alapórára és emelt szintű érettségi felkészítésre is jár, akkor a két képzés során szerzett érdemjegyei alapján félévkor és év végén egy osztályzatot kell kialakítani. Ha a tanuló egy tantárgyból alapórára és középszintű érettségi felkészítésre is jár, akkor a két képzés során szerzett érdemjegyei alapján félévkor és év végén egy osztályzatot kell kialakítani.

Érdemjegyek elvárható száma

- A diákok a tudásukról szóban és írásban egyaránt számot adhatnak. A tantárgyak sajátosságainak megfelelően legyenek arányban a szóbeli és írásbeli feleletek. A tanuló számára biztosítani kell, hogy a félévi és az év végi eredmények reális értékeléséhez heti 2-3 órás tantárgyból kéthavonta minimum egy, de a félév során legalább három, 4 vagy több órás tantárgyból lehetőség szerint havonta egy, de a félév során legalább négy alkalommal szerezzen érdemjegyet. Egyéb esetben az óraszám + 1 osztályzat az irányadó.
- A félévi és a tanév végi értékelés osztályzatokkal történik. A tantárgyi osztályzatokra a szaktanár, a magatartás és a szorgalom osztályzatokra az osztályfőnök tesz javaslatot, ezeket a nevelőtestület véglegesíti az osztályozó értekezleten, melyet évente két alkalommal, félév előtt és a tanév vége előtt tartunk.

2.11 Magatartás és szorgalom értékelése

Az értékelés elvei

Az egy osztályban tanító pedagógusok közül az osztályfőnök az a személy, aki a legnagyobb figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését, iskolai előmenetelét. Így számos információval rendelkezik a tanulókról, és ő az,

aki a legjobban ismeri szociális helyzetüket is. Ezért az osztályfőnök véleménye a tanulók magatartásának és szorgalmának értékelésekor irányadó, az elbírálást döntően befolyásolja.
Amennyiben kérdőjelek merülnek fel egyes tanulók értékelésekor, az osztályfőnök konzultáljon az érintett tanuló többi tanárával. Vitás esetekben mikroértekezlet (az osztályban tanító pedagógusok) összehívásával segítse a helyes döntés meghozatalát, illetve megfelelő nevelési stratégia kidolgozását.
Ugyanakkor fontos, hogy az osztályban tanító szaktanárok jelezzék a tanulókkal kapcsolatos pozitív és negatív tapasztalataikat anélkül, hogy az esetleges probléma megoldását a szaktanár egyszemélyileg az osztályfőnökre igyekezne hárítani.
Pusztán a tanulók felénk irányuló viszonyulásából, közeledéséből ritkán vonhatunk le reális következtetéseket. Ezért próbáljuk meg kideríteni az esetleges viselkedési zavarok - mint tünetek - mögött rejlő okokat. Vegyük figyelembe, hogy a minősítések pedagógiai célja az, hogy az értékelés eszközével segítse a tanuló önértékelésének objektívabbá formálását, és ezzel hozzájáruljanak a személyiségfejlődéshez. Minden esetben hallgassuk meg az érintett tanuló véleményét, nyújtsunk lehetőséget önismereti képének kifejtésére. Az értékelésre szánt órán egyszavas minősítések helyett az osztály többi tagjának közreműködésével próbáljunk egy részletesebb tükröt tartani a tanuló elé.

Általános szempontok

- az iskolai élet kollektívan megalkotott szabályainak (pl. házirend) betartása,
- a tanulónak a tanév során szerzett érdemjegyei,
- a tanulónak a tanórai aktivitása, a tanórai munkához való hozzáállása,
- a tanuló iskolai tevékenységének egyéb eredményei: dicséretek, büntetések, versenyeken elért eredmények stb.,
- késések, igazolatlan mulasztások száma. (Az igazolatlan mulasztások számának beszámításakor körültekintő mérlegeléssel és az SZMSZ-ben foglaltak figyelembevételével járjunk el.)

Magatartás

Példás az a tanuló, aki

- nyitott, érdeklődő az iskolai élet eseményei iránt,
- rendelkezik életkorának megfelelő felelősségérzettel saját személyisége valamint társai és környezete iránt,
- igazolatlan mulasztással, figyelmeztetéssel nem rendelkezik.

Példás lehet az a tanuló is, akinek egy kisebb figyelmeztetése, egy vagy két késése van, azonban példamutató közösségi munkájáért, iskolai rendezvényeken való részvételéért osztályfőnöki, illetve igazgatói dicsérettel rendelkezik.

Jó az a tanuló,

- akinek iskolai viselkedése ellen komolyabb kifogás nem merül fel,
- aki életkorának megfelelő felelősségérzettel rendelkezik,
- aki a rábízott közösségi feladatot elvégzi,
- akinek az igazolatlan mulasztása alacsony és legfeljebb egy vagy két szaktanári figyelmeztetése van.

Változó az a tanuló,

- aki gyakran fegyelmezetlen, ezért több szaktanári, illetve osztályfőnöktől kapott figyelmeztetése van,
- aki a rábízott közösségi feladatot nem vagy nem megbízhatóan végzi el,
- akinek felelősségérzete éretlen, de rosszindulatú törekvések nem jellemzik,
- akinek igazolatlan mulasztása kissé magas, de nem terjed túl azon a határon, ami még lehetővé teszi a tananyag pótlását.

Rossz az a tanuló, aki

- tanárait és társait rendszeresen zavarja viselkedésével,
- beszéd- és viselkedésmódjában nagyon igénytelen,
- igazolatlan hiányzásai magasak, igazgatói büntetéssel rendelkezik,
- negatívizmusával nem enged a pedagógiai hatásoknak, társai irányában időnként ártó szándék nyilvánul meg.

Szorgalom

Példás az a tanuló, aki

- képességei és lehetőségei szerint tanul, minden tantárgyból rendszeresen teljesít,
- a tanórai munkában aktívan, illetve érdeklődően közreműködik,
- bár szerényebb képességű, legalább egy szakterület iránt nagy érdeklődést mutat, abban kiváló eredményt ér el, esetleg tanórán kívüli tevékenységbe is bekapcsolja azt, és más tantárgyakból sem produkál közepesnél rosszabb jegyeket,
- példamutató munkafegyelemmel, kötelességteljesítéssel rendelkezik.

Jó az a tanuló,

- akinek munkafegyelme és kötelességteljesítése általában megbízható,
- aki képességeihez és lehetőségeihez mérten tanul, de munkájában kisebb egyenetlenségek mutatkoznak,
- akinek átlaga nem süllyed a közepes szint alá,
- aki rossz előképzettsége miatt egy vagy két tárgyból nagyon gyenge, de szorgalma arra irányul, hogy pótolja hiányosságait.

Változó az a tanuló,

- aki tanulmányi munkáját rendszertelenül végzi, kötelességére gyakran figyelmeztetni kell,
- aki egy vagy két tantárgyból megbukott,
- akinek a tanórai munkához való hozzáállása gyakran kifogásolható, felszerelése időnként hiányos.

Hanyag az a tanuló,

- aki nem tanul képessége szerint, és akinek tanórai munkája negatív hozzáállást tükröz,
- akinek iskolai felszerelése gyakran hiányos,
- aki több tantárgyból bukik,
- akinek munkafegyelme, kötelességteljesítése megbízhatatlan.

2.11. 1 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az iskolai életben központi helyet foglal el a tanórai tanulás, valamint a másnapi tanórákra való felkészülés, aminek előkészítése nagy figyelmet, körültekintést kíván a szaktanároktól. A szaktanárok a tananyag elsajátítása érdekében szóbeli és írásbeli – tanórán kívül elvégzendő – feladatokat adhatnak a diákoknak.

A tanulók tanulási képessége eltérő, feladataikat nem végzik azonos intenzitással, különböző a munkavégzésük üteme, gondolkodásuk, emlékezőképességük, figyelemösszpontosításuk, fáradtságuk. Figyelemmel kell lenni a tanuló aznapi, másnapi terhelésére. Tekintetbe kell venni a tanuló képességeit, mentességeit, korlátait. A tanuló tanulásban való bármely képességbeli akadályozottsága, az emiatti lassabb haladási tempója nem lehet ok az önálló tanulásra fordítható idő megnövelésének, sőt az szükség szerint csökkentendő.

<u>Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, ezzel kapcsolatos feladatok:</u>

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és egyéni képességek kibontakoztatása.
- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

<u>Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának korlátai:</u>

Az írásbeli feladat:

- változatos legyen,
- előkészített legyen,
- az elmélyítést segítse,
- gyakoroltasson,

- szoktasson a csoportos munkára,
- az összes házi feladat kevesebb mint felét tegye ki.

A szóbeli feladat:

fejlessze a szövegértést,
fejlessze a beszédkészséget,
teremtsen lehetőséget az együttműködésre,
fejlessze a verbális memóriát,
tegye eredményessé a csoportos/kooperatív órai munkát,
az összes házi feladat több mint felét tegye ki.
Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanóráról a másikra.

- A tanulók heti átlagos otthoni tanulmányi munkája a tantárgy heti óraszámának felét nem haladhatja meg.

2.12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A magatartás és a szorgalom osztályzatokra a tanuló osztályfőnöke tesz javaslatot az osztály diákönkormányzati képviselőinek véleménye alapján, és azt a félévi, illetve év végi osztályozó értekezleten a nevelőtestület hagyja jóvá. Az osztályfőnöknek a javaslat megtételekor tehát figyelembe kell venni a tanulót tanító pedagógusok és az osztály véleményét. Ha az osztályfőnök által javasolt valamelyik minősítéssel nem minden pedagógus ért egyet, az osztályozó értekezleten a végleges minősítést nyílt szavazással, egyszerű szavazattöbbséggel kell megállapítani. A szavazásban a tanulót tanító pedagógusok vesznek részt. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye dönt.

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerintiek:

- tanulmányi munka,
- sportteljesítmények,
- közösségi munka,
- kulturális és közéleti tevékenység.

<u>A jutalmazás formái</u>

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretek adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,

- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök és a munkaközösségek javaslatára a legkiemelkedőbb – megyei, országos eredményekkel rendelkező – tanulók oklevélben és könyvjutalomban részesülnek.

Közösségi munkáért a diákönkormányzat is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Csoportos jutalmazási formák:

- jutalomkirándulás,
- kulturális hozzájárulás (színház- vagy kiállításlátogatáshoz).

2.13. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozóvizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló- és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie a jogszabályban felsorolt esetekben.
Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

2.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

Iskolánkban a nemztiségek megismerését szolgáló tananyag a kerettantervi tantárgyi strukturába került beépítésre.

A nemzetiségekről szóló oktatás színterei

- A következő tanítási órák: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom, dráma és tánc, osztályfőnöki.
- Szabadidős tevékenységek: projekthetek, diák-önkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok.

- Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertetők, előadók kérése.

2.15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulókra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztésében,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazásával, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítésével,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakításával,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztésével,
- tapasztalat- és élményszerzésen alapuló tanulással,
- differenciáló módszerek alkalmazásával,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésével,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosításával,
- környezettudatos szemléletű oktatás-neveléssel,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakításával,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatásával és alkalmazásával a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelésével a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálásával,
- a továbbtanulás támogatásával,
- személyiségfejlesztéssel és közösségépítéssel,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítésével,
- partnerközpontú neveléssel.

2.16. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról.

Vonatkozó hatályos jogunk írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. Eszerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatásban részt vevő intézmények, az e feladatra törvényben kijelölt államigazgatási szervek és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Kiemelt fejlesztési feladat a Nat-ben a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is nevelési-oktatási feladatként szerepel.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulókban.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogaikat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékosságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: a fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez,
- a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz,
- a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között,
- a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez,
- a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez,
- az egészséges és elviselhető környezetben való élethez.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

- Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

Vizuális kultúra:

- A közvetlen és rögzített kommunikáció.
- A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.
- A reklámplakátok szerepe.
- A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Földrajz:

- A fogyasztói kultúra fejlődése.
- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
- Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és település-földrajzi sajátosságairól.
- Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.
- Vásárlási, fogyasztási szokásaink.
- A család gazdálkodása.

Informatika:

- Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásainak használata.
- Vásárlás az interneten.
- Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

- A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja.

Történelem:

- Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

Technika és életvitel:

- Tudatos fogyasztói magatartás

További színterek:

- Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények stb.).
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák:

Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól

Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel

Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel

Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)

Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

2.18. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más jellegűek, megnyilvánulásúak, más oki konstellációt tükröznek.

A szülői kapcsolatokból való kiszakadás, az önállósodás, a kortárscsoportban az egyenrangú kapcsolatok kialakítása és megtartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. 12 éves kor körül megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kis csoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak és más viselkedési normákat közvetítenek, deviáns értékeket próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók folyamatos figyelemmel kísérése, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábítószerek) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása
- Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében

- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése
- Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése

A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- Mentálhigiénia, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési, illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével
- Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság)
- Személyiségfejlesztés
- Közösségfejlesztés
- Drámapedagógiai eszközök

3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLETEINEK ÉS FÜGGELÉKEINEK RENDJE

A pedagógiai program mellékletei

Dokumentumok sorrendje

I. Nevelési Program

II. Intézményi Minőségirányítási Program

III. Az intézményi Környezeti Nevelési Program

IV. Egészségnevelési Program

V. Funkcionális Taneszközjegyzék

VI. Az iskola emelt szintű és szakképzési tagozatának céljai, feladatai, programja

VII. A középszintű érettségi témakörei

VIII. Az iskola egységes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és óraszámai, az előírt tananyag és követelményei

IX. Helyi tantervek

4. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A pedagógiai program hatálybalépése, felülvizsgálata

Iskolánk nevelőtestülete a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította. A módosítások bevezetése …….. év …….. hónap ……. napjától történik felmenő rendszerben.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

A dokumentumot a fenntartó székhelyén, az iskola könyvtárában, az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

Érvényességi rendelkezések

A pedagógiai program érvényességi ideje:

- Felmondásig kötelező évenkénti felülvizsgálattal az SZMSZ előírásai szerint.
- A nevelőtestület egyetértésével és a fenntartó jóváhagyásával az érvényességi idő meghosszabbítható.

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai és módja:

Az oktatás szerkezetének változása

új szakmai projektek beindítása

a fenntartó, illetve a tantestület kétharmadának kezdeményezésére, az intézményi tanács jóváhagyásával

rendes évenkénti felülvizsgálat

Törvényi környezet változása

A pedagógiai program felülvizsgálatának mechanizmusa:

az iskola kibővített vezetéségének (törzskar) kötelessége minden tanév elejére értékelést készíteni (SZMSZ előírások alapján) a program működéséről, azt megvitatni, véleményeztetni a tantestülettel, a szülői szervezettel és a diákönkormányzattal, majd az esetleges korrekciós javaslatokkal kiegészítve a fenntartó elé terjeszteni

a felülvizsgálatot kezdeményezheti tanév végén a fenntartó

ugyancsak kezdeményezheti a felülvizsgálatot a szülői szervezet, alkalmazotti közösség, tantestület, DÖK, iskolaszék kétharmados határozatával

- A pedagógiai program módosítása a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
- A jóváhagyott pedagógiai program végrehajtása az iskola minden dolgozójának kötelessége.

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A pedagógiai program módosítását az intézmény diákönkormányzata ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén véleményezte, melyet aláírásommal tanúsítok.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

diákönkormányzat képviselője

A pedagógiai program módosítását a szülői szervezet (közösség) ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírásommal tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) a véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

szülői szervezet (közösség) képviselője

A pedagógiai program módosítását az iskolaszék ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírásommal tanúsítom, hogy az iskolaszék a véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

iskolaszék képviselője

A pedagógiai program módosítását az intézményi tanács ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírásommal tanúsítom, hogy az intézményi tanács a véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

intézményi tanács képviselője

A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A pedagógiai program módosítását az intézmény nevelőtestülete ..... év ..... hó ..... napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

....

hitelesítő nevelőtestületi tag P. H. hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

…….

igazgató

P. H.

Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

A Debreceni Tankerületi Központ mint az intézmény fenntartója egyetértési jogkört gyakorol a pedagógiai program elfogadásakor. Aláírásommal tanúsítom, hogy a fenntartó képviseletre jogosult személyeként, jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében jóváhagyom és megállapítom, hogy a fenntartóra többletkötelezettséget nem ró.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

fenntartó képviselője